

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.
Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijatelj“ v Rojanu pri Trstu, števil. 3.
Poštno-hranilničnega računa števil. 864.139.

Dan sprave.

(Ljudska igra s petjem v štirih dejanjih).

Spisal Zvonimir Musle.

(Dalje.)

2. Dejanje.

(Gostilna. Krčmar, Urh, Obroč, Zguba in več vinjenih pivcev, ki slonijo na mizi.)

Urh: Hej, vina na mizo! Danes se pije zastoj kakor včeraj. Piti in vesel biti je lepa čednost! Saj pravijo, da ni boljšega na svetu kakor prijatelj, in kozarec dobrega vina...

Obroč: Kako je to, da ne?

Urh: Čenča, kaj ti veš! Nič! Vse si se še-le od mene navadil!

Obroč: Najbolje je cel liter dobrega vina!

Urh: Slepak krčmarski, kaj tekaš tako okoli, kakor bi se ti v pekel mudilo?!

Krčmar: Imam pametnejša opravila, kakor pa dajati pojasnila na tvoja bedasta vprašanja!

Urh (udari po mizi): Samo še enkrat pravim: vina na mizo!

Krčmar: Kaaaj? vina! a tisto pa že... takoj!

Urh (oponašaje): Kaaaj? — No, lep krčmar si, ker niti ne veš za kaj se gre, dokler se ti ne pove desetkrat!

Krčmar: Koliko vina?

Urh: Streha, kolikor hočeš, samo malo ne, saj vendar veš, da mene vsaka malenkost silno razburja! Danes smo vsi tako strašno žejni, da bi se napili do smrti. (Krčmar odide).

Obroč: No, Urh, kako si se premislil: ali prodaš tisto njivo ob poti ali ne?

Urh: Ti nesrečna njiva, da ti že ne da miru! Saj sem rekel — počakaj! Sedaj se mi ne ljubi si radi tega misli napenjati ..

Obroč: Brž izpijmo te ostanke — sedaj dobimo menda Metličana! (pijejo)

Zguba: Veš, Urh, to je sicer prav dobra kapljica, ampak samo dve napaki ima: če vode vanjo zmešaš, jo zmešaš in pokvariš, če ne pa ona tebe zmeša (krčmar vstopi). Vragovo vino!

Krčmar: Ti Zguba ti, kaj pa zabavljaš čez moje vino, ko že kar plavaš v njem!

Urh: O, prav ima! Res je: kadar pijem tvoje vino imam vselej še drugi dan težko glavo, kakor bi mi kdo svinčen mernik poveznil čez njo!

Krčmar: Kaj morem jaz zato, ako se tvoja glava namoči in napije kakor goba!

Urh: Pa tudi v želodcu me zbada, kakor bi bil ježa požrl!

Krčmar: Eh, pa se zato že tako kislo držiš! Lep mož! Kaj ti je hlače tudi moje vino raztrgalo?

Urh: Sam vrag vedi, kdo mi je hlače strgal, saj sem jih imel vendar ves dan in vso noč na sebi! No, ker pa že vse vidiš, pa povej ali si že videl hudiča?

Krčmar: Ne, tega pa še ne!

Urh: Poglej torej tu v moj žep!

Krčmar (pogleda): Saj nimaš nič notri!

Urh: Glej, to je ravno hudič, ko ni v žepu nič! — Sam zlomek pa ne more nič, ako nevšečniki od njega le vlečejo, dajo pa ne nič! — No, kaj se pa vi drugi tako držite (nekateri leže na mizi) kakor kraške neveste. Ali ste že vsi muhe, ki brenče, le dokler niso namočene? (udari po mizi; več pivcev se godrnjaje dvigne.)

Zguba: Ne razsajaj, Urh! Mi nismo take mevže kakor ti, ki si zadnjič tukaj tako tiho stal poleg žene, kakor bi se bal, da ti ona glavo v krilo zavije!

Urh: Kdo pravi to? ti, ki moje vino žreš! To je laž — najnesramnejša laž!

Zguba (*menjevaje glas*): Žena bo rekla: „Kam je šel, kam je šel Urh?!“

Urh: Hentana žaba, bodeš že tiho!

Zguba: Žena te čaka se za utrkom....

Urh: (*udari po mizi*): Molči! Naj čaka s zajutrkom, naj čaka s kosilom, naj čaka z večerjo; lažje čaka kakor jaz! Le naj mi kaj reče, to jo potem zbudem bol kot sam nož!

Zguba: Glej, tebi je žena zavidna...

Urh: Da bi te koklja brenila, ali je ti ni-maš?! (*kašlja*). Moja žena mi nič ne zavida in niti ne mara za pijačo; najrajše živi od samega klepetanja (*kašlja*).

Krčmar: Urh, umrl bodeš, to bode žena ve-sela!

Urh: Res, zajcu je prirojena krogla, meni pa smrt! Misliš, da bom res umrl, saj nisem neu-men. Zadnja neumnost je, ko dajo človeku z lo-pato po trebuhu... (*kašlja, Marijanica vstopi*)

2. prizor.

Obroč: Veš, Urh, sedaj mrjo samo možki: na onem svetu imajo veliko žensk in ker preveč klepetajo, rabijo možkih, da bodo z loparjem mir delali....

Marijanica: Nikar ne bodite tako hudobnega srca in ne zaničujte žensk! Urh, domov pojdi....!

Vsi (*zasmehljivo*): Ohooo, Urh....!

Marijanica: Bodi pameten in ubogaj me!

Zguba: Le pojdi, Urh, doma ti bode pa žena glavo v krilo zavila!

Marijanica: Ko bi ne bilo greh, proklela vas bi, hinavci, podpihovalci, zapeljivci...! Vi ste krivi mojega gorja, vi vi, le glejte me debelo! Ne bi bilo pač škoda, ko bi se zemlja odprla pod vami! Proklet je bil Kajn in vi...

Zguba (*naglo*): Molči, baba, če ne te ubi-jem!

Marijanica: Kar tako-le se ubija?! Lej, lej! Ubij me, me bodeš vsaj rešil, ti pojdeš pa zopet ričet pihat...

Urh: Vraga, poberi se, kdo te je klical sem?! — Na pa preje pij! (*vsi trkajo*). Na zdravje, Ma-rijanica!

Marijanica: Urh, domov pojdi!

Urh: Hudimanova prevzetnost, koliko jo je da-nes, ali si srečko zadela?!

Marijanica: Domov pojdi, prosim te! In ne kolni me!

Urh: Zlomkova babnica, kaj bodeš režala nad menoj, kakor nad peskom! Ti se poberi do-mov, ti loncem pet, mene pa pusti v božjem miru....!

Marijanica: Urh, bodi pameten! Ves dopol-dan sem težko delala in me križ boli....

Urh: Kaj me briga tvoj križ! Jaz imam že zdavnaj svojega!

Obroč: Urh, pojdi domov!

Marijanica (*ga vleče proseče*): Urh...!

Urh: Molči, gobec! (*se zapodi v ženo in jo suje ven ob občem smehu*). Hop, hop, hop...!

Zguba: Dobro si napravil, Urh! Ti bi bil še za rablja dober, he he he!

Vsi (*trkajo*): Živijo Urh!

Urh: Žena naj mol i in doma zame molí, saj jaz tako ne pridem več do tega. Če danes pol hiše zapijem, naj jo pa, saj je še pregovor: Kar danes lauko storiš, ne odlašaj na jutri!

Obroč: Hej, Urh, kaj se bodeš tako pusto držal, kot bi ti mačka taco odgriznila!

Zguba: Mladenci, zakrožimo jedno...!

Krčmar: No, vi ste pa lepi mladenci, ha ha ha!

Zguba: Ne zabavljaj! Ako nismo sedaj več, smo bili pa nekaj, saj to je vsejedno. Veš, ti duša prodana, pod desetimi zvonovi na okrog nam ni bilo enakih! (*Krčmar priklina*).

Obroč: Urh, veš kaj, urežimo tisto našo: „Ne grem domov...!“

Urh: Tisto, tisto...! (*daje takt z obema ro-kama*).

Vsi (*pojo*):

Kikelco prodala bom,
za sladko vince dala bom,
ne grem domov, ne grem domov,
sem žejna premočno!

(Narodna).

Vsi (*trkajo*): Živijo, Urh!

3. prizor.

Žid (*vstopi s košem na hrbtu*): Eeee! Ku-pite, kupite.... klaca, sukne, rokavica, gonovica...!

Urh (*jezno*): Para peklenska! Komaj sem jednega hudiča ven vrgel, pride mi že drugi! Ša-lamiš, koliko imaš še celih kosti (*vstane*).

Žid: Heeee, kupite dober blagu! Prov pu ceni! (*Urhu kazaje*) Ti imas rasparana klaca — kupi, kupi...!

Urh: Šalamiš, hudikov hudik (*ga sune, da žid daleč odleti*), kdaj sva pa krave skupaj pasla, da mi praviš: ti! — Pravzaprav ti pa moje hlače ne gredo prav nič mar! Nič, nič...! (*maha z roko*).

Žid (*se približa*): Seveda ni nič rasparana! — je, je, le dobro poglej (*kaže*): rasparana klaca... (*sname koš z jedne rame*).

Urh: Ven, ven, poberi se, ven...! Ne devaj doli koša! Ven...!

Žid: Ven? Mari kupi klaca!

Urh: Vraga, ali si gluhi?! (*upije*). Trideset-krat sem ti že rekel, da ne potrebujem ničesar; zakaj se ne izgubiš ven!?

Žid: Kako praviš? ven! Samega sebe naj vrsem ven — is hise!?

Urh: Torej ti pomagam. Ven! Ubijem te! (*rujeta se in pehata, dokler ne pade židu koš raz ramen.*) Ven, ven...!

Obroč in Zguba: Urh, Urh Urh..!

Urh (*gre k mizi*): Takega zlomka pa še nisem videl! Siten je kakor brencelj...!

Obroč: Veš kaj, Urh, za tvojo Marijanico jedne kupi — ker hlače nosi! To jo bode jezilo..!

Urh: Para peklenska, sem s košem! (*Izbira hlače in jedno za drugim meče po tleh, žid pa čepeč vse kose hvali in prestreza.*) Koliko veljajo te?

Žid: Samo dvajset kron. To je pariska moda in parisku blago. Samo dvajset kron!

Urh: Žid, ali noriš? Ven, da se še mi ne naiezemo tvoje bolezn. Ven, ven...!

Žid: Heeee! počakaj, prijatov..!

Urh: Jaz nisem tvoj prijatelj.. odkod neki!?

Žid: Heeee, počakaj, ta klaca velja pa samu dvanajst kron (*da hlače*). To je angleska moda in dunajsku blagu!

Urh: Norec, ti noriš! Daj te hlače za deset kron ali pa odlazi! Ven, ven..! (*prevrne njega in koš po tleh*).

Žid (*se pobere*): Ne morem, mene velja ta klaca dvanajst kron. Res ne morem...! (*spravi obleko v koš*). Dvanajst kron! Klaca je trda, za tri leta dobra...!

Urh: Pa ven, pa takoj (*ga peha proti vratom*.) Ven, ven, brencelj, poberi se...!

Obroč (*priskoči*): Ti, žid, deset kron velja, velja.. (*ploska z rokama*).

Žid: Naj bo, da bode kaj kupčije!

Urh: Torej, daj hlače!

Žid: Torej, daj mi deset kron, poprej ti ne dam klaca!

Urh: Vedi, žid, jaz imam hudiča v žepu!

Žid (*plašno*): Kaj je to? — pistola?! — S tem pa le miruj!

Urh: Stokrat sem ti že rekel, da me ne tikaj!

Žid: Placaj takoj...!

Urh (*kriči*): Grom in strela! ne tikaj me — jaz imam hudiča v žepu!

Žid (*kriči*): Miruj, miruj..!

Urh: Šema, kaj pa kričiš...!

Žid: No, sedaj pa sadnjikrat: ali hoces placati ali ne?

Urh: No, če je vseeno, potem pa rajši: ne! (*Žid spravlja obleko*.) Ej, ej, pa tistih klac ne devaj nazaj..!

Žid (*ga poškili*): Torej, daj mi deset kron, poprej ti ne dam klaca!

Urh: Jaz imam hudiča v žepu! (*seže v žep*.)

Žid (*plašno*): Miruj..! S tistim pa le miruj!

Urh (*krčmarju*): Vrzi mu no že tistih deset kronic, da bode brbrač že tiho..!

Krčmar (*šteje denar*): Hočete kaj piti?

Žid: Nie, nie! (*spravi denar*).

Urh (*židu*): Sedaj pa nesi te hlače moji ženi, ker sem jih zanjo kupil!

Žid (*začudeno*): Kaj tvoja sena klaca nosi!? Lej, lej, pa se sase jedne kupi!

Urh: Ne tikaj me! To sem ti že desetkrat povedal. Nesi hlače, plačam te zato, kadar prideš nazaj! (*Žid si nadeva koš*) Koš pusti tukaj!

Žid: Kos vzamem seboj.

Urh: Kaj še, mrha, da mi hlače unešeš? Ne, ne, nikoli! (*se rujeta za koš*). Koš vzame krčmar..! (*Krčmar vzame koš*)..

Žid: Koliko je stevilka?

Urh: Teper, čemu ti bode pa ta? saj je nad vratmi napisana!

Žid: Kje pa je tista lista?

Urh: Kar za nosom pojdi, a gotovo ne zajdeš!

Krčmar: Zadnja je na tem hribčku. (*Žid mrmraje odhaja*.)

Urh: Nota židovska para je še iz lepšega kraljestva kot m ja stara!

Obroč: Ha ha ha, rad bi videl tvojo svetohlinko, kako bode plesala, ko dobi nove hlače!

Zguba: Urh, to bodeš še ženi čez metlo skakal, ha ha ha!

Obroč: Pa bi vendar kaj kupi svoji divji ženi, da bi se ji srce uleglo!

Urh: Cenča, ali ji hlače še niso zadosti?!

Obroč: Nak, vozni listek ji kupi za Ameriko! Kaj si bodeš ž njo glavo belil — loči se od nje!

Urh: Potem bi ji šlo predobro, ona se pa tudi potem ne izpreobrne! — Da te šment, ona je trmasta. Enkrat sva bila tri mesece trapista: eden drugega nisva ogovorila. Sedaj so pa prišli slabi časi, kajti baba ne molči več, ako bi ji prav na jeziku sedel. Kropil sem jo že z blagoslovljeno vodo, ošvrknil z oljko iz butare, molil s'm zanjo na svetega Mihela dan en očenaš, pa vse nič ne pomaga. Sveti Mihú, ki duše telhta, jo tudi ne mara..

Obroč: Prav ti je, zakaj si si je pa obesil na vrat, he he he, to n' sladek zakonski jarem! Ali si se oženil iz ljubezni?

Urh: To ravno ne! Smililo se mi je dekle, da bi kljub svoji lepi doti ostalo samica. To mi je bilo že namenjeno.

Zguba: Misliš, da je res, da je človeku kaj namenjeno ali usojeno?

Urh: Seveda je res!

Krčmar: Kaj, že tega ne veš? Sveti Peter in Pave' sta v pratiki in v k ledarju skupaj, torej tudi v nebesih. Sveti Peter je vratar, sveti Pavel pa zapisnikar. Ko pride človek na svet mu je že namenjeno, ako bode šel kdaj v Ameriko.

Urh: Kdorgre v Ameriko, mora vzeti seboj žganja.

Zguba: Pošast, ravno tega ne puste na la-dijo!

Urh: Cenča, ti nič ne veš! O, saj pripove-dujejo da je šel nekdo čez morje. Potoval je po puščavah in pregledoval zemljo. In tam v tistih puščavah so se posu ili ravnokrat prav vsi stu-denci in zato ga je trla tako grozna žeja, da jo ni moč popisati. Umrli bi bil od same žeje, da ni imel seboj žganja, katero je zdaj pa zdaj potegnil v grlo. Žganje ga je rešilo!

Zguba: Kdo pa je bil ta?

Urh: Učena glava!

Zguba: Aha, ceste je meril — cestni inženir?

Urh: Da, ravno tako so mu rekli..

Obroč: No, taka glava nekaj velja!

Urh: Seveda je bil imenitna glava, saj je imel za seboj ljudi, ki so nosili njegove reči!

Zguba: He he he, čisto pametno, saj takov inženir še sam sebe komaj nese in pobira! — Tudi mi smo cestni inženirji!

Urh: Beži, beži, spak, kaj se bodeš norčeval iz mene...!

Obroč (zazdeha): Lepo vreme je!

Urh: Nič ni res! danes je nepristransko: ne drži ne z onimi, ki želijo dežja, ne z onimi, ki hočejo samo sušo. Sploh pa, ali nimaš kaj dru-gega brbrati kot od vremena?

Zguba: Ali sta že pozabila na ženo?

Urh: Saj res! Kje je pa žid?! Pravijo sicer da ima žid vso pamet v nosu, pa vendar ne ver-jamem, da pravo hišo zavoha. Dobro bo, ako po-gledam za njim (*gugaje se odide*)

Obroč (Zgubi): Bedak, ali si ga moral spom-niti na ženo! Sedaj pa obleži doma in ga ne bode nazaj.

Zguba: Ne boj se! Če hočeš, stavim za deset litrov žganja in še kaj po vrhu, da ga bode Ma-rijanica zaradi hlač napodila ali pa še nabila. He he he, to bode še smeha! Prav, prav...!

Obroč: S teboj ne stavim, ker si baba-mož (*se nasloni na mizo*).

Zguba: Jokal bodem zato, kaj ne?! Kakor hočeš! — Uh, le pijmo, pa spimo; jaz ne grem preje vozarit, dokler Urh ne neha dajati za pijačo. O, da bi bilo kaj več Urhov v naši vasi! (*se na-sloni na mizo*).

Obroč (se dvigne): Prav praviš! Jaz tudi ne grem prej železa obračat in kladiva metat!

(*Zastor pade.*)

(*Dalje prihodnjič*)

Kupujte narodni kolek!

S L O V O.

Speval — Šterc E.

Oj, z Bogom, ti domača vas,
Oj, z Bogom, kličem ti na glas,
Oj z Bogom, moje sreče dom,
Bog ve, te-li še videl bom!

Slovo od tebe mi budi
spomin prekrasnih mladih dni,
spomin na živje mladih let,
ko trgal sem pomladni cvet.

Kako brezskrbno jasnih lic,
sem slušal petje drobnih ptic,
neznane bile so skrbi,
neznane srčne rane mi.

Zato medleva mi srce,
zato mi tečejo solze,
ko tebe, moj mladostni raj
in drago vas zapuščam zdaj.

Edini otrok.

(Vzgojeslovne misli — Napisal T.)

Pravijo, da je mnogo lažje vzgajati več otrok, kakor enega samega. Čisto naravno je, da se vsa ljubezen, vsa skrb, vsa vzgojevalna umetnost starišev združuje v edinega sinčka, v edino hčerko. Tak otrok je središče vsega življenja in zanimanja starišev. Večkrat postane tak ljubljenec (ljubljenka), ne da bi stariši tega opazili, pravcat samovladar, ki oblastno zapoveduje vsej hiši.

Živa resnica je, da je večja uljudnost večkrat doma tam, kjer je več otrok, kakor kjer so edinci. Vsakdo umeva, da se otroci v družini tudi drug drugega vzgajajo, če jih je več. Razni zna-čaji se med mladim svetom bratcev in sestrice lepo opilijo in uglašajo. Ne more vsak vedno do-seči, da obvelja njegova volja, temveč se mora tupatam podvreči drugim. Tudi igrač in daril nima sam in ne razpolaga sam po svoji volji, temveč si bratsko delè med seboj. Velikega pomena je, da ne zavzema vse ljubezni starišev le edino dete.

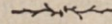
Večkrat se dogaja, da stariši preveč negu-jejo in razvajajo svoje edine otroke, in jim vse

privoščijo, kar bi ne storili, ko bi imeli več otrok, ker ne bi mogli. Kolikokrat se stariši tresejo od skrbi in strahu, da ne bi kaj manjkalo njihovim edincem. Edinci postanejo izbirčni v igri, obleki, hrani, v vsem.

Napuh se takih otrok večkrat polasti ker dobivajo vse pohvale in vsa priznanja sami. Velika umetnost je vzgojiti edinega otroka, ki bi

ne bil samopridnež in samooblastnež. Težko je pa takim otrokom, ko odrastejo, dobiti primerno mesto, primeren stan. Starišem in otroku se zdi, da je vse premalo, prenizko, preskromno itd.

Bodi skrb in ljubezen starišev do edincev vedno razumno urejena, da jim ne bo kedaj škodila.

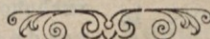

Vir vse tolažbe.

(Speval Zvonimir Ma la.)

O, vir ljubezni neizmerne,
in vir tolažbe tisočerne,
presveto si Srce;
ko tare huda me nadloga
in ni pomoč nikjer nikoga —
obračam se na Te!

Tolažba Tvoja me napaja
in mi v potrto dušo vsaja
nebeških cvetec — nad....
minile rane so skeleče,
in duša sreče mi trepeče —
objema jo pomlad...!

Napoleonova velikodušnost

(Priobčil — Lj. Š.)

Napoleon I. se je pripravljaj na vojsko zoper Angleško. Veliko čet je imel že zbranih na obrežju z namenom, da jih ob ugodni priliki prestavi čez morsko ožino na angleška tla. Ko je taboril v Boulogne, dospeta tja dva angleška vohuna, ki sta hotela skrivaj zopet do seči Angleško. V to svrho zrežeta s svojimi noži nekoliko desk, jih sestavita in zbijeta v obliko čolna, ki je bil tako majhen, da bi ga lahko človek naložil in na ramah nesel. S to le pripravo sta hotela poveslati ono morsko ožino, ki se je niso upali prepluti do najnovejšega časa niti čolni z močnim strojem.

Ko dovršita svoje delo, odveslata in hoteta doseči neko angleško ladjo, ki je krožila v tistih vodah. Ali straže ju zapazijo ter dohite. Odpeljejo ju zopet na kopno. Njiju drzen poskus je vzbudil v taboru občo pozornost; vsakdo je želel videti te drzne ljudi in njihovo plovno orodje.

Napoleon, ki je postal tudi pozoren, ju pokliče predse: „Je-li res“, vpraša, „da sta hotela s to lupino prebresti morje.“ „Če dvo-mite, veličanstvo, „le dovolite nama, in videli bode, kako bova šla.“ „To ste drzni in podjetni možje“, odgovori cesar, jaz občudujem pogum, kjerkoli ga najdem; „nečem pa, da bi tako očitno postavljala svoje življenje v nevarnost. Vi dva sta prosta, da, hočem vaju tudi odvesti na krov kake vaše ladje. Recita v Londonu, da jaz cenim pogumne može, če tudi so moji sovražniki.“

Moža, ki bi bila kot vohuna gotovo ustreljena, če bi ju Napoleon ne poklical pred se, sta dobila prostost in Napoleon ju je povrhu še obdaroval z nekoliko zlati. — To dogodbo je Napoleon rad pripovedoval svojim svetnikom na otoku sv. Helene.

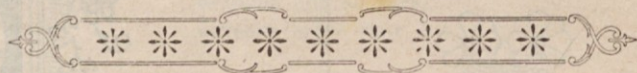
Gospodarski nasveti.

Kako se da brez truda rake loviti? Vzemij velik lonec in skuhaj v njem kašo z mlekom. Kaše ni treba nič soliti. Kuhaj tako dolgo, da se kaša povsod prime lonca in se dobro prismodi, torej ne smeš nič mešati. — Potem izlij ostalo kašo iz lonca in pusti samo tisto, ki se je prijala lonca. Ta lonec pritrdi z vrvico na dolgo palico in potopi ga v vodo, kjer veš da je dosti rakov. Za nekoliko ur potegni počasi in oprezno lonec iz vode — poln bode rakov.

Naprava cepilne smole. Cepilno smolo prirediš lahko tako-le: V železni ponvi raztopi na

ognju $\frac{1}{2}$ kg. očiščene smrekove smole ali kolo-fonije ki jo dobiš v prodajalnah. Da ostane smola dalj časa mehka, se doda jedilno žlico svinjske masti ali loja. Ko se je vse raztopilo, se vzame od ognja. Ko se je zmes primerno ohladila, se prilije malo manj kot četrt litra špirta in d vednim mešanjem. Če hočeš imeti temno barvano smolo, pridene še malo rujavega okerja. Smolo moraš hraniti v kovinskih, dobro zaprtih skatljah. Tako ti ostane smola več let porabna, da jo le imaš na hladnem kraju.

Konji, ki se ne puste podkovati, se pomirijo s petersiljevim oljem tako, da so krotki kakor ovce. Vlije se nekaj tega olja na ruto ter se z rokama drži konju ruto pred nosom. Petersiljevo olje se dobi v mirodilnicah in lekarnah.

DELO.

Speval — Zvonimir Masle.

Ko vname roso žar lesketajoči,
bučele čile odpojo iz panja,
v sladkobnem delu njih življenje sanja,
neznani nagon jim v cvetke radost toči.

In noč poživlja vse v telesni moči —
in v mladem jutru zopet se priklanja
jim jezero cvetov ... in le letanja
in le nošenja je do trde noči.

O, srečen ta, ki dela se zaveda —
počitek nočni ga v nočeh pomlaja,
in on vesel in čil na delo vstaja!

Gorje mu, komar delo le preseda —
ker črno vojno vodi nadenj beda,
nesreče grob odpira mu do kraja ...!

Koledarček.

Maj.

28. V. povelikonočna nedelja. (Evangelij: Jezus uči o moči molitve). Avguštin, šk.; Viljem, opat; Emilija, German. — 29. ponedeljek. (Križevteden.) Maksim, šk.; Teodozija, muč. — 30. torek. Ferdinand, kr.; Feliks I, pap. — 31. sredo. Kancijan in tov. muč., Angela, dev.

Junij.

ima 30 dni. Dan zraste do 20-t. m. za 16'20", potem pa se skrajša do konca meseca za 3' 1. četrtek. Kristusov vnebohod. Juvencij, muč.; Gracijan, muč. — Solnce vziide ob 4 uri 18' in zaide ob 7 uri 56', dan je dolg 15 ur 38'. — 2. petek. Marcelin, muč.; Erazem, šk. m. — 3. sobota. Klotilda, kraljica; Oliva, dev. Mlaj ob 6 uri 54' zjutraj. Nestanovitno vreme. —

4. IV. povelikonočna nedelja. (Evangelij: Jezus govori o pričevanju sv. Duha.) Frančišek, spzn.; Kvirin, šk. — 5. pondeljek. Bonifacij, šk., nemški apost., Valerija, Dorotej. — 6. torek. Norbert, šk.; Bertrand, šk. — 7. sredo. Robert, op.; Sabinijan; Bogumil — 8. četrtek. Medart, šk.; Maksim. — 9. petek. Primož in Felician, mnč.; Pelagija, muč. — 10. sobota. (Post in zdržek mesnih jedi.) Marjeta, kraljica; Mavrin, muč. Danes je ob 2 uri 2' pop. prvi krajec. Se bo uvrstilo in solnce bo žemočno pripekalo..

Kaj pravi politika ?

Avstrija-Ogrsko. V državnem zboru je bila razprava o krošnjarskem zakonu, kakor ga je izpremenila gosposka zbornica. Izpremenjen je zlasti § 16, ki našteva kraje s posebnimi olajšavami za krošnjarstvo. — Na vrsti je bilo tudi prvo branje vladne predloge, ki dovoljuje italijansko pravno fakulteto v Roveredu na Tirolskem. Italijanski poslanci pa jo hočejo imeti na vsak način v Trstu. Naučni minister dr. Hartel je rekel, da je Trst izključen kot sedež laške univerze. V imenu „Slovanske zveze“ je izjavil dr. Ploj, da Slovenci in Hrvatje nimajo nič zoper laško univerzo, samo da mora biti v čisto italijanskem mestu, in da se obenem ustanovi vsaj pravna fakulteta tudi v Ljubljani. Laški dijaki pravijo, da ne bodo obiskovali na noben način univerze v Roveredu. — Med tem pa zboruje več deželnih zborov. V češkem dež. zboru bodo mirno razpravljali in vsprejeli predloge o podporah za po nesrečah oškodovane in pa začasni proračun. — Ker je umrl namestnik nižjeavstrijskega deželnega maršala (glavarja), dunajski podžupan in poslanec Strohbach, ki je bil eden prvih odličnjakov dunajskih krščanskih socijalcev, je cesar imenoval za njegovega naslednika dunajskega župana dr. Luegerja. — V Trstu je bil shod socialnih demokratov Avstrije in Italije. Udrihali so po militarizmu in obsodili iredento ter sklenili, da se hočejo boriti proti narodnemu šovinizmu. V svoj program so sprejeli tudi laško univerzo v Trstu in avtonomijo Tridenta. Za slovenske ljudske šole v Trstu pa ni povzdignil glasu noben socialni demokrat! — Pri sodnijski obravnavi, ki se vrši te dni na Dunaju zaradi bomb proti štirim Tržačanom, se je pokazalo, da je bila v Trstu zasnovana cela zarota proti Avstriji. Hoteli so napraviti v Trstu nemire in vreči med množico bombe. Te zmešnjave bi se poslužil znani komedijant Garibaldi, ki bi udrl s svojimi prostovoljci v Avstrijo. Zanimiva razprava bo trajala do konca tega meseca. — Ker želi cesar, da se enkrat reši kriza na Ogrskem, je poslal skupnega ministra Buriana kot zaupnega moža v Budimpešto, da obravnava z opozicijo. Cesar je menda pripravljen

nekoliko odnehati. Vzprejel je grofa Julija Andrassyja, zaupnika združene opozicije. Toda tudi ta poskus se je razbil ob madjarski trdovratnosti.

Balkan. Srbija ima zopet krizo. Ker je dobil pri volitvi predsednika skupščine Stanojević le pičlo večino glasov, in ni hotel zaradi tega sprejeti izvolitve, je podalo ministrstvo ostavko. Kralj bo najbrže razpustil skupščino; nove volitve bo izvedlo to ali pa poslovno ministrstvo. — Med Rumunijo in Turčijo je nastal spor, ker je neki turški uradnik dal zapreti rumunske šolske nadzornike. Rumunija je zahtevala v jako energični noti zadoščenja. Zadnje vesti javljajo, da je Turčija ugodila vsem zahtevam Rumunije. — Boji med vstaši in turškimi vojaki se vedno ponavljajo. Razven od Turkov morajo Bolgari in Srbi veliko pretrpeti tudi od Grkov in divjih Albancev — Umrl je mlajši sultanov brat princ Ahmed. Pravijo, da ga je umoril sultan sam.

Druge države. Nemški državni zbor je sprejel zakonski načrt, ki določa 15. mil. mark za zboljšanje delavskih stanovanj. — Pri poroki nemškega prestolonaslednika bode zastopal našega cesarja nadvojvoda Franc Ferdinand. Tudi Francoska odpošlje posebno poslanstvo. — V Francoski socialistični stranki je nastal razpor. Needinost je nastala zaradi vprašanja, kako uveljaviti socialistična načela, ali z revolucijo ali z mirnim delovanjem.

Vojska. Gotovo je, da sta se že združila Rožestvensky in Nebogatov. Kje pa da sta, tega nihče ne ve. Mnogo se je govorilo, da je Rožestvensky bolan, da, celo da je umrl. To bodo najbrže le pobožne želje — Tudi na suhem se pripravljajo važni dogodki. — Boji med prednjimi stražami so vedno pogostejši. Vsaki dan nam lahko prinese poročil o bitki na morju in na suhem.

Naše slike.

Priobčujemo danes sličico presv. Jezusovega Srca s primerno pesmico, ker je nastopni mesec rožnik posvečen tej pobožnosti. Ob tej priliki opozarjamo vse one, ki se zanimajo za cerkveno petje, na lep Hribarjev napev litanij presv. Srca, ki je priobčen na strani 201. v drugem zvezku Aljaževe pesmarice. Morda se bi dal proizvajati z dovoljenjem škofijskega ordinariata pri popoldanski službi božji v nastopnem mesecu.

Slovenci in Slovenke!

Spomnite se družbe sv. Cirila in Metoda.

* * * N O V I C E * * *

(Milostljivi g. škof) tržaško-koprski se je odpeljal dne 20. t. m. v Rim na posvetovanje jugoslovanskih škofov v zadevi bogoslužnega jezika.

(Odlikovanje in imenovanje). Veleč. gosp. Jakob Gomilšak, umirovljeni profesor veronauka na tržaški c. kr. realki, je bil imenovan v sredo 10. t. m. častnim konzistorialnim svetnikom in nadzornikom za veronauk v nekaterih šolah. Naše iskrene čestitke.

Odlikovani gospod je slovenski pesnik in pisatelj.

(„Slov. dekliška Marijina družba v Rojanu“) je imela svoj prvi redni občni zbor v nedeljo dne 14. t. m. ob 4 in pol popoldne. Vršil se je mirno. Po nagovoru voditelja in prečitanem poročilu tajnice se je volil nov odbor, ki se je sestavil takole: načelnica Piščanc Terezija, prva pomočnica Trnovc Antonija, druga pomočnica Ferluga Marija, tajnica Rudež Terezija; svetovalke pa Piščanc Marija, Guln Antonija in Guštinčič Marija. Na udanosno brzojavko je blagovolil milostljivi g. škof odgovoriti podelivši družbi višjepastirski blagoslov.

Družba šteje sedaj 85 deklet, ki se pripravljajo biti slovesno sprejete dne 15. avgusta t. l. Vsi družbeni dohodki do občnega zbora znašajo K 271.71, vsi stroški K 244.80, prebitka je bilo torej K 25.91.

(Marijin Dom v Trstu) — je na občnem zboru dne 11. maja položil račun o dosedanjem denarnem stanju in izvolil nov odbor. I. Račun. Gospa Neža Pirjavec je izročila hranilnično knjižico, v katero je po vrsti vlagala, kar je prejela za Marijin Dom, vsega skupaj: 1823.96 Kron. Te denarje so ji prinesle sledeče poverjenice:

Nežka Šumaj 16.50, Josipa Pahor 34.70, Marija Birsa 36.26, Apolonija Pančur 65.90, Josipa Katern 127.40, Ivanka Gajeta 39.—, Helena Klevišar 11.70, Franja Šibenik 10.—, Nežka Pirjavec je nabrala na svojo poverjeniško knjižico 562.11 Kron. Med temi darovatelji so zapisani z večjimi svotami: Ljudmila Piskernik 22.—, Ana Pondelk 22.—, Marija Fon 10.—, Antonija Kastelic 50.—, I. K. 200.—, Neimenovana 50.—, Jozefa Leskovec 5.—, Anton Žitko 50.—, Antonija Kompare 50.—, J. U. 40.— Ti darovi so računani v zgornjo svoto od 562.11 — Razun teh je gosp. Štemberger izročil denarničarici Nežki Pirjavec še 855.— Kr. in sicer od poverjenice Ane Perhavec 100.— Kron, Rozalije Dobčnik 22.40, Marije Biz-

jak 32.82, Marije Žigon 100.—, Uršule Leskovec 31.12, Franje Ferjančič 84.60, Rozalije Dobčnik 45.06, Ane Bremlč 21.20, Franje Ahac 82.— Posebej 375.80 Kron in poverjenica Zinka Vičič 37.—, Terezija Skofič 40.— Drugi oddelek računa je položila gospa Maša Grom, kateri je bil gosp. Štemberger izročil od poverjenice Ivanke Budau 52.80, Marije Bizjak 67.40, Ivanke Štolfa 50.—, Marije Petrič 9.60, Franje Muha 70.—, Marije Žitko 64.—, Antonije Kariž 68.— Marije Birsa 15.25; na poverjeniško knjigo 123 — Gospej Maši Grom so izročile Ana Remše 16.—, Marija Šporn 37.80, Marija Petrič 10.20, Rozalija Dobčnik 30.—, Marija Bizjak 34.70, Franciška Anac 22.60, Franja Muha 81.60, Uršula Leskovec 19.—, Terezija Skofic 4.—, Ivanka Štolfa 5.40. Večje svote so darovali: Anton Dodmisej 15.—, Gustin Dodmisej 15.—, Marijeta Rozomljana 10.—, Fran Šprohar 10.—, Jozefa Stanič 10.—, Ana Leban 10.—, N. N. 10.—, Zinka Rybař 20.—, Ema Bartel 20.—, Ana Perone 10.—, Marija Požar 20.—, Alojz Gajšek 10.—, Neimenovana 10.—, Marija Kovačič 10.—, Marija Knezi 10.—, Ivanka Godina 10.—, Ivan Delcaso 10.—, Terezija Koren 20.—, Uršula Leskovec 10.— Stroški so bili za knjige, koleke, premembo pravil skupaj pri računu Neže Pirjavec 11.50 in pri računu gospe Maše Grom pa 77.58 Kr. Toraj skupaj 89.08 Kron. Čisti skupni imetek Marijinega Doma je 3020.17 Kron. Od zdaj se bodo doneski objavljali pri shodih Marijine družbe in v „Družinskem prijatelju“, če nam dovoli prostora. II. Novi odbor. (A V upravni odbor so bili izvoljeni in so se sestavili: Predsednica: Gospica Amalija Reichmann, podpredsednica: gospa Josipina Katern, tajnica: gospica Ivanka Gajeta, denarničar: gosp. Fran Guštin, odbornice: gospica Helena Vidali, Gospa Maša Grom, gospa Terezija Gulič, gospica Josipa Pahor, gospica Albina Vičič, gospa Marija Stanič, gospa Ana Saksida, gospica Alojzija Petkovšek. V nadzorstvo so izvoljeni: Predsednik: gospod Andrej Zink, podpredsednica: g.a. Franja Dolenc nadzornice: gospa Marija Švigelj, gospica Ana Dobnik in gospa Marija Istinič. Za na tojnika so si izbrali gospoda Franca Kosca (Prav radi bomo objavljali v listu vsako gibanje zavednega slovenskega žanstva v Trstu na krščanski podlagi Op. ur.)

(Iz sv. Ivana) nam poročajo, da bodo priredili letos tamka, jako slovesen sklep šmarnic in sicer dne 1. junija, na praznik vnebohoda Kri-

stusovega. Popoldne ob 3½ bo kratek nagovor, takoj na to pa se nese kip M. božje v procesiji po isti cesti, kakor na velikonočno nedeljo. Vrnivši se nazaj v cerkev bo podarila ena družbenica Marijine družbe nebeški kraljici srce iz cvetja s primernim ogovorom. Sledijo pete litanije in sv. blagoslov. S tem dajemo na znanje to slovesnost vsem vernim tržaškim Slovencem in jih vabimo, da se je obilno udeleže. Živijo Marija!

(Nova šola družbe sv. Cirila in Metodija v Istri. Dne 15. t. m. je odprla naša šolska družba šolo v Sušnjevic. Takoj prvi dan se je upisalo nad 60 otrok vzlic nasprotni italijanski agitaciji. Je-li treba še kakega dokaza, da si tamošnje prebivalstvo želi hrvatske šole? Sušnjevičani, ki so romunskega izvora, vedo pač najbolje sami, da je vsa njihova bodočnost odvisna od trajnega sporazumljenja z brati jim Hrvati.

(Deklica umrla na birmi.) Z velikim veseljem pričakujejo otroci dan sv. birme. Pridno se uče, da dobe „listek“. Vse njihovo obnašanje je nekako vspodbudno, ker bliža se za nje imeniten dan. Vsakdo se rad spominja dneva, ko je bil birman. Ta dan je dan veselja ne samo za birmance in birmanke, temveč tudi za vso družino. Da pa nismo gotovi pred smrtjo niti na dan sv. birme, nam priča slučaj, ki se je zgodil letos dne 18. maja v Povirju (pri Sežani). — Deklica Marija S. je bila sicer bolehn, a vendar se je veselila dneva, katerega je željno pričakovala. Veselje in hrepenenje po sv. birmi ji je množilo njene moči, tako, da se jo je moglo dovesti v cerkev, kjer je na prvem mestu pričakovala podeljenje sv. birme. Mirno je čakala deklica sede na stolici in naslonjena na svojo botro trenutka sv. birme. Njene moči pa so vidno pojemale. Teški vzdihji so se izvijali iz prs. Tresla se je na vsem telesu. Barvo na obličju je spreminjala. Videlo se je, da se ji bliža bela žena — smrt. Tu pa tam je deklica tiho zaklicala „mama“. Hotelo se je birmanko nesti na zrak, a odgovorila je, da rajši čaka v cerkvi. Milostljivi škof jo je precej, ko je zapazil, da ji ni dobro birmal in na nji popolnoma izvršil sv. obred, ter ji podelil tudi zadnji blagoslov. Še enkrat je vzdihnila: „mama“ in se mirno dala odvesti v zakristijo. Zapuščale so jo moči. Čelice je omrznilo. Lice je pobledele. Očesi sta postali stekleni-trdi. Srce ji je nehalo biti. Maričke — ni bilo več med živimi. V botrinem naročju šepče ljubeznivo, nepozabno materino ime se je presebala mlada posvečenka v boljši svet. Srečna smrt. Sv. Duh jo je spremil v nebesa. Mrtvo deklico so odnesli na dom — a duša njena je bila gotovo tudi že doma — v raju —. Ko je odzvonilo pol-dne, se je oglasil mrtvaški zvon in javljal vernikom da je nekdo šel v večnost. Narod je molil za po-

kojnico. „Molimo zanjo en očenaš tudi mi“, je dejal milost. škof, ko je šel z nekaterimi osebami mimo cerkve, ravno ko je zvonilo umrli birmanki. Skozi okence priproste hiše je brlela lučica in pričala, da tam leže telesni ostanki pokojnice. V lepem mesecu maju, v Marijinem mesecu je deklica tako srečno umrla. Marija, njena zaščitnica in njena mati je ni zapustila. N. P. V. M.

(Služba jetničarja) je razpisana na c. k. deželnem sodišču v Trstu. Prošnje je predložiti predsedništvu c. k. deželnega sodišča do 28. junija t. l.

Razpis te službe v uradnem listu je priobčen v italijanskem in slovenskem jeziku.

(Cesarjevič Rudolfova jama v Divači) je bila, kakor že naznanjeno, dne 14. t. m. slovesno razsvetljena. Slabo vreme je marsikoga prestrašilo, a vseeno je prihitelo mnogo občinstva; osobito razna društva so se celotno udeležila te otvoritve tudi z zastavami. Vtis čarobnosti Cesarjevič Rudolfove jame bo trajen vsem obiskovalcem. Malokdo se je nadjal, da bi našel takove krasote v divaški jami.

(Cena za poset Cesarjevič Rudolfove jame v Divači) je sledeča: Pristojbina za jednega vodnika in razsvetljavo znaša za vsak poset jame ne glede na število obiskovalcev 3 K. Vstopnine plača vsaka oseba po 1 K. Člani „Slov. planinskega društva“ plačajo proti izkaznici polovico. Za večje družbe, društva in šole proti prejšnji prigrisilvi števila posetnikov pri odboru tržaške podružnice „Slov. planinskega društva“ v Trstu, Via Chiozza št. 8, vstopnina po dogovoru. Za poset veljajo sledeče določbe: 1. Jama je pristopna vse leto ob vsakem dnevnem času. 2. Vstopnice se dobivajo pri vratarju (tobakarna) na kolodvoru v Divači, kjer se tudi radi vodnika potrebno preskrbi. 3. Lomljenje in odbijanje kapnikov je najstrožje prepovedano. 4. Posetniki jame niso dolžni plačati drugih pristojbin, nego onih, ki so navedene v pričujočem tarifu. 5. Vodniku je zabranjeno z besedami ali na drugi način prositi napitnine ali daril. 6. Otroci pod 10 leti v spremstvu odraslih posetnikov ne plačajo vstopnine. 7. Plezanje po kapnikih in na druga nevarna mesta je nedopustno. Jama je oddaljena četrt ure od železniške postaje Divača.

(Iz Ljubljane). V nedeljo dne 21. t. m. je priredila tukajšna „moška Marijina družba“ v Križavkah izlet v Zapoge, katerega se je udeležilo nad sto udov družbe in pevski zbor kršč. soc. zveze. Prečastiti župnik g. J. Kalan, urednik „Bogoljuba“, je prijazno sprejel ljubljanske goste; prednica Marijine družbe v Zapogah, pa je med lepim pozdravom podarila šopek šmarnic predsedniku ljubljanske Mar. družbe. G. Kalan je nas mladeniče v vnetih besedah navduševal za Mar.

družbo kazoč na prisotne učene ljubljanske gospode ki se je tudi ne sramujejo. Po slovesni sv. maši smo ogledovali Zapoge in okolico, ter se čudili lepoti in prijaznosti gorenjskih krajev. Poslovili smo se popoldne od gostoljubnih Zapogčanov, obljubivši, da čez leto zopet pridemo še v obilnejšem številu obiskati neutrudnega pospeševalca Marijinih družb g. žup. Kalana.

„Kršč. soc. zveza“ se je te dni preselila iz svojih tesnih prostorov v hotel „Union“, kjer ima v lepo opremljeni sobi svojo bogato knjižnico.

(Iz Činega Vrha nad Idrijo.) Dne 7. maja se je pri nas vstanovil tretji red sv. Frančiška. Zapustil nas je č. g. kaplan Anton Tomelij, vstanovitelj našega izobraževalnega društva Premeščen je v Radovljico. Na njegovo mesto je prišel č. g. Pravhar Jožef, do sedaj kaplan v Semiču.

(† Ivan Tkalčič), glasovit Hrvat in duhovnik je umrl nedavno v Zagrebu v 65. letu svoje dobe. Svoje življenje je posvetil pisateljevanju in raziskavanju hrvaške preteklosti. Spisal je zgodovino svojega rodnege mesta Zagreba in mnogo debelih knjig. Še dan pred smrtjo je pisal učeno knjigo. Blag mu pokoj!

(Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) vsem svojim podružnicam in slovenskim rodoljubom.

Pred dvajset leti so praznovali Slovenci tisočletnico smrti sv. Metoda ter ustanovili kot vidno znamenje temu veličastnemu spominu „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Ministrstvo za notranje zadeve je 9. aprila 1885. leta s št. 5179 odobrilo družbina pravila.

V tej dosti dolgi dobi 20 let so nabrali naši rojaki marsikak tisočak za našo družbo in marsikaj koristnega se je napravilo z njim. Danes pa, ko gledamo nazaj na to 20letno težavno delovanje, navdaja družbino vodstvo naslednja prošnja in želja, ki jo sporoča tem načinom vsem svojim podružnicam, vsem častitim rodoljubkinjam, vsem cenjenim domoljubom.

Ker „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ gotovo ni ustanovljena le za nekaj malo let, marveč, kakor se kaže, za precej nedogledno dobo — saj se bje narodnostni boj danes hujše nego prej — ker se stavi na njeno vodstvo vedno več zahtev, opozarja podpisano njeno vodstvo na nekatere narodne naloge, ki čakajo nujne rešitve že v bližnji prihodnosti.

S šolskim letom 1905/6 se otvori novo šolsko poslopje na Savi pri Jesenicah, v kojem je nastanjen ondodni otroški vrtec. Ob istem času hočejo tudi Jeseničani začeti svoj otroški vrtec.

Potrebno je, da se v Mariboru vstanovi družbina ljudska šola. Tudi v Studencih pri Mariboru je nevarnost potujčenja velika.

V Gradcu bi bil potreben vsaj otroški vrtec.

V Št. Jakobu v Rožu na Koroškem bi radi z letom 1907 svojo lastno slovensko trirazrednico, ki naj se s časom, ko posamežna ljudska šola zopet slovenska, preu troji v kmetijsko šolo.

Očividno je torej, da se bodo v najbližnji prihodnosti podvojili t oški naše družbe. Res je, da imenuje družba štiri šolske poslopja svojo posest, res je pa tudi, da ima družba še nepokritega dolga v znesku 34.000 K, ki se tekom tega leta narase najbrže na 40.000 K.

Ak pa hoče vodstvo zagotoviti družbi obstanek in ako hoče rešiti vse zgoraj našete naloge ter odpomoci najnujnejšim potrebam, potrebno je vsekako, da pokrije prej ta nepokriti primankljaj.

Radi tega se obrača podpisano vodstvo do vseh svojih podružnic, do vseh častitih rodoljubkinj in cenjenih rodoljubov s prošnjo, da vsakdo izmed njih pripomore po svoje do tega, da se zboljša družbino finančno stanje. Ako priredi vsaka izmed podružnic tekom tega leta vsaj eno večjo veselico v korist naše družbe, ako se odzovejo vabi u k takim veselicam vsi zavedni Slovenci ter prispevajo svoj vinar, odplačal bi se lahko precejšnji del družbin ga dolga, če ne morebiti celo — kar je iskreno želeli — ves dolg.

Kjer pa ni mogoča prireditev veselice iz kateregakoli vzroka, tam naj bi podružnična načelnštva skušala pridobiti slehernega iz njihovega okraja vsaj kot družbinega podpornika, od svojih starih članov pa naj bi si izprosila morda izreden dar v navedeno svrhu.

Ako se odzovejo tej prošnji vsi oni, katerim je „Družba sv. Cirila in Metoda“ sveta stvar, ki vedo ceniti njen obstoj, potem je podpisano vodstvo preverjeno, da bode i v prihodnje lahko in veliko laže ustregalo potrebam in željam slovenskega naroda. Ako bode vse slovensko občinstvo vpoštevalo ta poziv, bode „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ ob svoji dvajsetletnici brezdvomno zila v jasnejšo bodočnost. To pa slovenskemu narodu v prid.

Vodstvo „družbe sv. Cirila in Metoda“

Opomba! Podružnična načelnštva naj izvolijo vsaj koncem meseca maja 1905 vodstvu sporočiti svoje sklepe, ki so jih storila glede na to okrožnico.

(Katoliške procesije na Ruskem). Ruski ministri so se zbrali na posvetovanje. Podzastopnik (viceprokurator) sv. sinoda Sabler je strastno govoril proti katoliškim procesijam. Ministri so vsi obsodili to nepravilno pristranost in minister Witte je rekel govorniku: „Vi ste proti katoliškim procesijam, a odobravate socialistne procesije z rudečimi upor-zastavami.“ Nato se je Sabler odpovedal svoji časti.

(Pri sv. Justu v Trstu ne bo birme letos.) ker se cerkev (bazilika) popravlja. Točen vspeh po drugih cerkvah priobčimo prihodnjič.

(Papež in car.) Sveti oče, papež Pij X. se je carju ruskemu zelo lepo izrazil, ko je izvedel, da bode katoliška cerkev na ruskem dobila več pravic in prostosti.

(Sestanek jugoslovanskih škofov v Rimu.) Pri vsem tem, da se seje vrše tajno, vedo nekateri listi poročati tako da delajo krivico ne samo poedinim škofom, temveč tudi sv. stolici sami. Mi nočemo pisati, dokler ne vemo, na čem smo.

(Otrpnenje tilnika.) Ta bolezen, ki se je prikazala najprej v Ameriki in ki je zelo nevarna in kakor pravijo celo tudi nalezljiva in ki je zahtevala posebno na Nemškem-Poljskem premnogo žrtev, pojavlja se zadnji čas tudi drugod. Jeden slučaj take bolezni imeli so te dni tudi v Celovcu, v Trstu pa celo štiri. Jedna deklica, ki je pred nekaj dnevi na ti bolezni obolela, je tudi umrla.

(Zaveč za gluhoneme v Ljubljani, sprejema gojence do 15. junija t. l. Prošnje je poslati do 15. junija na deželno vlado.

(Mož in žena sta umrla na isti dan) v Št. Jurjevi dolini na Češkem. Možu je bilo 52, ženi pa 48 let. Žena je umrla 12 ur po moževi smrti. Zakonska se pišeta Anton in Antonija Tietze.

(Japonci) so sprajeli od evropske prosvete, kar je materialno praktičnega, sadov pa prave krščanske omike si niso nikakor csvojili.

(Trinajst milijonov) je sedaj Japoncev več kot pred 30 leti.

(Na prižnici umrl) je v Munstru 75letni župnik Göschen. Ko je pridigal za šmarnice, ga je zadela kap.

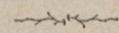
(Proti dvoboju) (duelu) se je začelo močno gibanje na Španskem.

(Važne prastarine) je izkopal učenjak Legrain v severnem Egiptu pred nedolгим časom Samo soh (kipov) je izkopal 467. Zelo imeniten je v zlato kovan prstan kraljice Nefertili, žene Amenofisa IV.

(Mrzlota). V Vrhojansku na Ruskem je — 69.8° (pod ničlo) mrlote. L. 1901 so zrakoplovci zmrzavali v visočini od 128000 metrov v — 73.1° (pod ničlo), letos pa v prosincu so v višini od 148000 metrov v St. Luis prišli do — 85.6° (pod ničlo). Huda je bila.

(Usodepolno kihanje.) V Parizu je nek gospod v gostilni tako kihal, da je svojega soseda popolnoma okihal. Ta se je branil in mu vrgel na obleko odprto škatljo sardin. Začela sta se kav-in rav sati. Šla sta k stražarju. Ko je eden imenoval svoje ime, se je stražar razveselil in moža zvezal, ker ravno njega je že tri dni brezvspešno iskal.

(Vožnji red) južne železnice priobčujemo danes na četrti strani platnic.

Za kratek čas

Pomotil se je. Imeniten dunajski zdravnik, ki je bil daleč na okrog znan ne-le kot marljiv, ampak tudi kot raztresen človek, je bil zaslišán pri cesarju. V cesarski dvorani je moral čakati z drugimi imenitnimi osebami, dokler ne bi prišla vrsta nanj. Ker je bil bolan, je prosil navzoče, da bi smel klobuk obdržati na glavi. Nenadoma zakliče cesarski sluga zdravnikovo ime. Ta vstane takoj, a ker je pozabil, da ima klobuk na glavi, vzame še na steni viseči klobuk nekega gospoda v roke in hiti v cesarjevo sobo. Ko je vstopil, se mu je cesar zasmeljal in ga vprašal: „Ljubi doktor, kateri klobuk je pravzaprav vaš, oni na glavi ali oni, ki ga držite v roki?“ „Oh, v. V.“ odgovori zdravnik, „dva klobuka sta resnično za moža, ki je brez glave“.

Je šlo. Sluga nekega generala je čistil na dvorišču gala-uniformo svojega gospoda. Kar pristopi k njemu ptuj človek in mu izroči zaprto pismo z besedami: „Prosim, bodite tako dobri in

nesite to pisemce precej gospodu generalu; je zelo silno; zato bom počakal tukaj odgovora.“ — General, ki se je ravno bril, odpre pismo in bere: „Ako bo šlo je dobro, ako ne bo šlo, mora biti tudi dobro.“ — „Ta človek mora biti ne-umen“, reče general jezno, naj pride precej k meni.“ Sluga teče ven, a se vrne precej in naznani ves prestrašen: ah, gospod general, ni ga več in vaše gala-uniforme tudi ne. Gotovo jo je ukradel.“ — „Torej je vendar — šlo!“

Lep pogreb. A: Kaj mora biti vojak, ako hoče, da bode imel lep pogreb?

B; General mora biti.

A: Ne!

B: Moral se je s sovražnikom biti

A: Ne! — mrtev mora biti!

A: Zakaj je zaklical Bog v nebesih: „Adam kje si?“

Odgovor: „Ako bi se prvi človek Jožef imenoval, bi Bog zaklical: „Jožef, kje si?“

Jednak delež. Ribič in lovec se srečata na cesti v vasi. Lovec vpraša: „No, kaj pa si naloži?“ Ribič (godrnja): „Nič!“ — Lovec: „So ribe odiš'e na sprehod?“ Ribič: „Da, z zajci, katerih ti nisi zadel.“

Prepovedan uhod potepuhom (lumpom). Ta napis je obesil nekdo na vrati svojega stanovanja. Obišče ga prijatelj, in čitavši napis vpraša slugo: „Ko! pa hodi vaš gospod notri?“

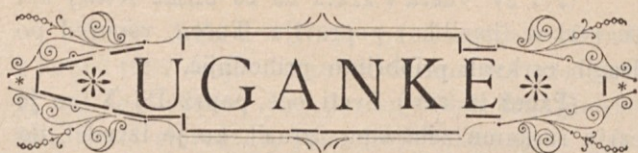
Drobtine.

Način pozdravljanja. Ljudje iz različnih krajev sveta in različnih narodnosti pozdravljajo se na vse mogoče in čudne načine. Braziljanec n. pr. položi glavo na trebuh onega, ki mu velja pozdrav. — Mehikanec se dotakne najprej zemlje in potem poljubi roko onega, ki ga pozdravlja. — Indijanka odkrije pri pozdravu svoje prsi. — Otočan južnega morja sname svojo pernico z glave ter jo dene onemu na glavo, ki ga hoče pozdraviti. — Ako se srečata dva Arabca, delata kakor bi hotela eden drugemu roko poljubiti, česa pa ne storita. — Prebivalci z otoka Atahaiti si razkrijejo ves gornji del života. — Etiopce odraše pas onemu, katerega pozdravlja, ter si ga pripaše sebi. — Grönlandčan poljubi onega, ki ga pozdravlja. — Kafarec pljune v roko onemu, kogar pozdravlja. — Siamec sleče svoje gornje hlače ter jih omota onemu okoli telesa, katerega pozdravlja. — Kako Evropejec pozdravlja, nam je znano; sicer pa tudi on pozdravlja na različne načine: eden se odkrije, kakor bi hotel nekaj stresti s klobuka, drugi priuše klobuk kar do drugega stegna, tretji zopet stegne roko; zopet nekateri pozdravijo ter privzdignejo klobuk, kakor bi hoteli kakega ptiča izpustiti izpod klobuka. Marsikdaj se pripeti, da se Evropejci pozdravljajo tudi s palicami.

Kako dolgo žive živali. Domače živali žive v obče dalje, nego pa njihove divje sorodnice. Pes živi do 20 let, volk ne živi toliko časa in lisica živi samo 15 let. Prešiči doživijo celo 40 let; vendar sta meso in slanina starih prešičev trda in neokusna. Srednja največa starost konja znaša 26 do 27 let, čeravno je znan slučaj, da je neko kljuse včakalo starost 62 let. Tramvajski konji ne vztrajajo več nego 12 do 13 let. Domači zajec živi 7, divji zajec 8 let, seveda, ako ga ne pogodi lovec, oziroma se sam ne vjame v zanjko. Vzlic vsej živahnosti in previdnosti pogine verica že v sedmem letu, na drugi strani živi krotka kamela zelo dolgo — večkrat celo polih 100 let. Medved končuje tek svojega življenja že z 20. letom, ev živi pa dalje. Znan je slučaj, da je včakal lev starost 70 let. Slon je pa, ako ne kralj, vendar očaj med živalimi ter včaka poprečno starost 100 let. Pa tudi 400 let. Debela koža pa ne zavaruje vedno dolgo življenje. Nosorog n. pr., na čegar koži odleti puškina krogla, pogine navadno z 22. letom.

Listnica uredništva.

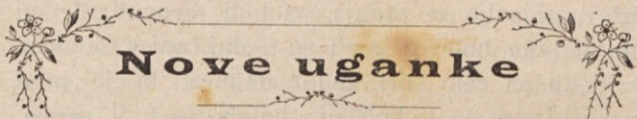
Dopisnikom iz Kozjega na Štajerskem in iz Št. L. narske okolice. Vaših cenjenih dopisov nismo mogli v zadnji številki priobčiti vsled prepičlega prostora. Sedaj je pa stvar že zastarela. Prosim, oprostita. I. B. Ne moremo ustreči vsem kmalu.

Rešitev ugank priobčenih v zadnji številki: 1) naprej, 2) jezik, 3) čaj, gaj, maj, raj.

Imena pravičnih rešilcev: Vinko Vodopivec v Kamnjam; Česnik Miroslav v Trstu; Nabergoj Jožef, dijak v Trstu; Ant. Alfred Vodopivec v Grgarju; Koren Ana v Trstu; Frančišek Lavrenčič v Devinu; Mihael Pustšek na Zdolah; Alberta Krmac v Vipolžah; Micika Vrščič, Sv. Jurij ob Ščavnici; Benedik Janez v Rovtuh; Andrej Frančeskin v Komnu (Kras); Marica Topolnikova v Seliščih; Nabergoj Franc v Rojanu; Kervišar Aljz in Andrej v Rojanu.

Darilo je prejela takrat Marica Topolnikova v Seliščih.

1. Na zemlji je drvo,
na drvu je voda,
na vodi je kamen,
na kamnu železo,
na železu meso,
kaj je to?

(Kralj Marica.)

2. Kako je možno, da stojita dva moža na koncih pol metra dolge vrvi, pa se ne moreta topsti?

(Rogers.)

3. Kateri človek na svetu še ni umrl?

(Mihael Pustšek.)

Razpišemo zopet darilo v vrednosti dveh kron pod navadnimi pogoji. Čas zgleditve do 7. junija.

Slovenske pridige v Trstu.

1. Pri Novem Sv. Antonu vsako nedeljo in praznik zjutraj ob 6¹/₂, vsako nedeljo in praznik popoldne ob 3¹/₂.

2. Pri Starem Sv. Antonu vsako nedeljo in praznik ob 6¹/₂ zjutraj pred mašo s slov. napevi, in vsako nedeljo in praznik popoldne ob 3¹/₂ pred slov. blagoslovom.

3. Pri Sv. Jakobu vsako nedeljo in praznik s sv. mašo s slovenskimi napevi ob 9. uri zjutraj, vsako nedeljo in praznik popoldne ob 3. pred slov. blagoslovom,

4. Pri Sv. Vincencu vsako nedeljo in praznik ob 7¹/₂ zjutraj pred mašo s slov. napevi, vsako nedeljo in praznik ob 3 popoldne pred slov. blagoslovom.

5. V mesecu maju se drže slovenske šmarnice v mestu in v predmestju.